

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

társadalmi és közgazdasági hetilap.

A „Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület” hivatalos közlönye.

== Megjelenik minden vasarnap. ==

ELOFIZETESI AR:
Égés évre 3 ft; félévre 1 ft 50 kr., egyes szám 10 kr.
Eltérítési pénzek és reklamációk Ujházi Miksa könyvnyomdájába küldendők.

Felelős szerkesztő:
WILFINGER KÁROLY.
Kiadó: A Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület.

Kéziratok, levelek a egyéb szerkesztésügyi közlemények a lap szerkesztésébe küldendők.
Hirdetési díj: 4 hasábos petisors egyezri hirdetésnél 10 kr többszöri hirdetésnél soronként 6 kr. Helyegyi 30 kr.
Nyilváltó petisora 25 kr.

Iparunk.

A mult számunkban megemlékeztünk azon viszás állapotokról, melyek hanyatló iparunkra oly káros befolyással vannak.

De ezzel nem mondtunk el még mindent. Mert ha körültekintünk, mindig találunk az elmondottaknál fontosabb dolgokat, a melyek iparunkra bénítólag hatnak.

Nem szándékunk ugyan a törvény rendelkezésével ellentétbe jönni, de el sem hallgathatjuk mindazon visszaéléseket, a melyek a törvény keretén belül iparunk hanyatlására, mint tényezők közrehatnak. Mindenek előtt az „utazók” ügyét kell felemlitenünk, kik vándorsáska módjára lepik el az országot és kérelhetlen módon teszik tönkre a kereskedést, a polgárságot és az ország iparát.

Az igaz, hogy van rendelkezés az utazók eljárásainak korlátozására, de a legtöbb esetben, ki őrzi őket ellen? Nem azt mondjuk, hogy nincs ellenőrzés, de azt állítjuk, hogy nem lehet őket ellenőrizni.

És igazunk van. Az utazók, ha megérkeznek, a legtöbb esetben be sem jelentik magukat a hatóságknál, s ha megteszik, akkor is csak a mintalapot mutatják be, míg a feleknél kész portékával rukkulnak elő s elarusítják szegény iparosainknak rovására. A mintalappal való utazás, csak

eszközül használtatik fel, a törvények és rendeletek kijátszására s a polgárság becsapására.

Ha figyelemmel kísérjük utazóinknak manipulációját, minden fejtörés nélkül be kell látnunk, hogy nem az ügy érdeke, nem az ipar és kereskedés fellendítése szolgál nekik irányadóul, hanem a „Geschäft,” a tőkepenzesek contárlétele és hasznosulása tartatik szem előtt. Ha szabad kérdeznünk, kik azok a tőkepenzesek? Válaszunk erre ez: Hasznosulésból iparral foglalkozó spekulánsok, kik az iparhoz annyit sem értenek, mint a hajdu a harangöntéshez.

Ha iparunk továbbra is oly spekulatiók hatása alatt lesz, megszűnik minden reményünk, hogy Magyarország valaha is iparállamá legyen.

A társadalomtól függ, annak kezébe van téve nemzetünk jövőnd sorsa és haladása.

Minden igaz hazafi ismerje el, hogy nagy hállával tartozik őseinknek s azok vérén szerzett hazájának, melyet védeni, óvni minden külső befolyástól égszentebb kötelessége.

Nemcsak akarni, hanem cselekedni is kell. Őseink önfeláldozó példája ne csak a történelem lapjain lebegjen előttünk, hanem mint követendő példa foglaljon helyet szí-

vünkben, ha azt akarjuk, hogy méltó utódai legyünk az egykori és hazáját szerető magyarnak.

Az összetartás és egyetértés legyen védő pajzsunk, mely alatt őseink annyira lelkesedve v igy küzdöttek a legvérmesebb harczokat, példát adva nekünk, hogy kitartással mi is védjük drága hazánkat a külső befolyástól s mindent elkövéssünk annak jólétének előmozdítására és felvirágoztatására.

Wilfinger Károly.

A hamis borok,

Magyarországon háromszázezer kat. hold szőlőt pusztított el az utolsó 25 alatt a filoxera. Százezer ny ember jötte, vagyona ment tönkre s a szőlőkben legalább egy félmillárd nemzeti vagyon pusztult el.

A magán- és a társadalom és az állam a legnagyobb erőfeszítéssel láttak a szőlők telepítéséhez. Az emberek tanultak, befektettek, nem ritkán 1000—2000 frtot kifizettek egy hold szőlő felújítására és az elpusztult milliókat, új milliók befektetésével igyekeztek visszaszerezni.

A földmívelési miniszter szakiskolákat létesített; külön országos szervezetet tart fenn a szőlőmívelés adminisztrációjára; évi butgetjében majd félmillió forint van felvéve szőlőmívelési célokra. Az 1896. V. t.-cz. maga egymillió kétszázezer forintot adott egyszerre a szőlőfelújítások támogatására és huszonöt millió forint kölcsönt engedélyezett a szőlős gazdáknak, melynek törlesztése és kamataiért, közteve az állam vállalta magára a felelősséget.

És ez óriási áldozatokra, amelyekben ép ugy része van az állam által adott millióknak, mint a szőlőmívelők véres verejtéknek, nagy arányokban zöldülnek ki az elpusztult szőlőhegyek.

A „Muraszombat és Vidéke” társasága.

Bor és leány.

Bor és leány, leány és bor
Kell nekem,
Ezek nélkül mitsem ér az
Életem.
Borban erő, tűz —
But szivemből is!
A leányka, ha rám nevet,
Nyitva látom a kék eget —
A kék eget.

Megiszom én, mért ne tennem,
A jó bort;
Azt se kérlem, hogy hol termett,
Hol is forrt!
Édes, — savanyu —
Mindegy, vagy aszu!
Fűszer legyen egy kis zene,
Kedvemem a mely éssze,
Fel éssze!

Hát a leány, milyen legyen
A leány?
Fekete-e, szöske — piros

Vagy halvány?
Szíre nem adok,
Kucez nem vagyok!
A lányka olyan legyen,
Csak szeressen, mindig engem
Mindig engem!

Harmat Károly.

Kondoleálás.

— Irta: Aki meg nem itta. —

Bár mindenki tudja, hogy az öreg cigány mindennap egy nótát felejt, mégis mindenkinek igaznak kell elismernie azt az igazságot, (mert van ma kérem nem igaz igazság is,) hogy az ember mindennap okosabb lesz. Igen, ez tény, mert sokkal nagyobb mértékben jön, mint megy. S hogy ezt a philosophiai axiómát még az is elhiggye, ki-ben némi gyanu vagy kételkedés kelt fel ennek hallatára, egy valósággal megtörtént világtörténelmi eseményt akarok most papíroson megörökíteni ugy, hogy azt az eszes lények kasszájába, melyet a tudós koponyának nevezett el s a Hatalmas valami különös tehetséggel ajándékozott meg, bezárom.

Hát ugy történt a dolog, hogy Gyertyaszentelő Boldogasszony napján mi fiatal emberek Carneval Önméltóságánál kondoleálni voltunk. Igen, panaszra, sirásra mentünk hozzá.

Egy idősebb fiatal ember volt ünnepi szónokunk, s a panasz előadója. Őt azért választottuk meg egyhangulag szónoknak, mert a terjedelmes panasz előadásától hatást csak ugy lehetett várni, ha azt egy nagyobb fizikai dimenzióval bíró ember öblös mély hangon teszi meg.

De el kell mondanom a panaszt is. Minthogy azonban ennek hü s pontos regisztrálása lehetetlen, mert egy egész kötetet tesz ki, csak epitomizálom.

A természet s társadalom szabta rend elleni kilágást követtek el az emberek, mert ugy tetteik, gondolataik, akarataik mint ök maguk szétröptültek, a szélrózsa minden irányában. Tetézi ezt a bűnt az a roppant nagy hanyagság, hogy a közelítésre semmi módot, alkalmat nem ragadnak meg. Ehhez járul még az is, hogy semmiféle tekintélyt, törvényt nem respektálnak maguk felett, urat meg nem tűnnek. Ezért követtek el fenségérsztést s a farsangi szezon uralkodójának, Carnevalnak rendelkezéseit figyelembe sem vették, sőt mi több, gyarló voltakát elfelejtve magát az uralkodót, még csak félvállról sem tekintették meg.

Ez elég ok volt arra, hogy mi Carnevalt megjelenésünkkel szerencsétlenül s őszinte részvétünknek kifejezést adjunk. Meg is tettük azon határozott óhajunk nyilvánításával, hogy saját hatáskörében Carneval hasson oda, hogy az embernek

Munkások sűrűnek ismét Tokaj, Zala, Arad, Bereg, Bihar, Baranya, Tolna, Ermellék kopár hegyein, újra tereteni az elpusztult nemzeti vagyon.

Az Alföld sivó homokján ezernyi beültetett holdak hirdetik, hogy ismét lesz szőlő Magyarországon.

A termelő, a fogyasztó közönség boldogan gyönyörködik a nagy munka eredményében, — melynek már-már élvezni kezdjük gyümölcsét.

Egyre azonban megjött a visszahatás. Egy a filoxeránál is nagyobb csapás, utját zárja a tovább haladásnak; elveszi a termelők ezreinek szája elől a megérdemelt hasznot; büös kezek fennakasztják az újratevés nagy munkáját.

A termelők borai eladatlanok, megakad a szőlőtelepítés, míg a fogyasztók milliói nem bírnak egy ital jó borhoz jutni.

Mi ennek az oka? Hosszas vizsgálatok után erre is rájöttünk.

A különböző helyeken összehozott borminták 60—70%-je hamisnak bizonyult.

A kutatások bebizonyították, hogy Magyarországon el van árasztva hamisított, sokszor az egészségre is ártalmas borokkal.

A csalóknak az egész országot behálózó szövetkező árasztja el a nagyrészt olcsó, külföldről importált anyagokból készült itallokkal hazánkat, megakadályozva a szőlőtermelés fejlődését, és veszélyeztetve a népesség egészségét.

De e pancos nemcsak Magyarországon vannak forgalomban. Külföldre is vitetnek ki, mint magyar borok és tönkre tették szőlőhegyeinknek világra szóló hírnevét úgy, hogy már nem hisz senki a tiszta magyar borban.

Azon a ponton vagyunk, hogy ha meg nem akadályozzuk a borhamisításokat, megakad a szőlő felültetése és tönkre megy külföldi hírnevünk és nem leszünk képesek többé régi piacainkat az új szőlőknek megszerzeni.

És mindez egy pár száz, lelkiismeretlen hamisított kedvéért, a kik üzelmekkel a termelők és fogyasztók rovására és az ország becsületének árán, milliókat és százakat szereznek.

Nagyon is írt volt tehát az ideje annak hogy a már évek óta hatástalanul mutatkozó műbortörvény szövege végrehajtása iránt, intézkedést Magyarország földmivelési, kereskedelmi és belügyi minisztere.

Az egész ország osztatlan tetszéssel fogadta a kiadott legutolsó rendeletet, a melyek, míg egy részt a hatóságokat kényszerítették a szigorú eljárásra, másrészt a bollenörző-bizottságok létesítésével a termelő és fogyasztó közönség köréből az eljáró hatóságok mellé egy segítő, véleményező és ellenőrző organizmust rendeltek.

Az összes vármegyék egy félv év alatt létesítettek ezeket a bollenörző-bizottságokat, a melyek az ország legtöbb részében működni is kezdték.

És mi lett az eredmény?

Két-három hónap alatt 100 és 1000 hamis borminta került a szakértő fórumok elé és a sűjtő ítelet egyhamisán írta ki a csalókat.

Minden borhamisító elítélését az ország tapaszi kísérli, mert nemzeti becsületünk kívánja meg azt, hogy ezektől az elősídektől megszabadítsuk Magyarországot.

Rövid még az idő, hogy általános tapasztalatokra hivatkozhasunk, de már is vannak vidé-

kek, a hol határozott javulás konstátálható, már az első ítéletek hatása folytán is és általában a megfogyóztók, hogy ha a műbortörvényt csak 4—5 éven keresztül is hasonló erélyvel hajtkák végre, a magyar bortermelésnek és a fogyasztó közönségnek kiszámítatlan hasznára, elpusztulnak a hamis bortömegek hazánkban.

Nem utközhettünk meg azon, hogy az üldözöbe vett csalmák védekeznek.

De már az mégis hallatlan dolog, hogy az elítélés és ítélet alatt levő borhamisítók, Budapest székes-fővárosban valóságos szindikátust alapítottak.

Ez a szindikátus híres országgyűlési képviselőket, úgy éleket és régi nagy napilapokat szerez meg czéljainak, nagy apparátussal és nagy összegekkel rendelkezik és mindezen eszközeivel kíméletlen haszját indít meg azon miniszteriumok és hatóságok ellen, a melyekben volt és van erkölcsi bírság még a milliómos czégekét is börtönbe csukni, ha a csalmák rájuk bizonyul.

A borhamisítók e központi szindikátusának befolyása azonban nemcsak a sajtóra terjedt ki, hanem sikerült a budapesti kereskedelmi csarnokot és kereskedelmi kamarát is arra bírnia, hogy e tisztatlan kereskedelmi elem érdekei mellett foglaljon állást.

Az érdeket gazdalkozás természetese, hogy szintén nem nézheti tétlenül érvényesülni kezdő jogos érdekei ellen intézett ezen galád támadást és sorompóba lépett.

A magyar gazdák legnagyobb erkölcsi testülete, az „Országos Magyar. Gazdasági Egyesület” viszi ezen a téren is a vezérszerepet és csatlakozásra hívta fel az összes vármegyey gazdasági egyesületeket, megüzente a harcot a borhamisítók szindikátusának.

A legközelebbi jövőben tehát az ország egy érdekes és a nemzetre végeredményében felette fontos gazdasági harcnak lesz szemtanuja, amelyet a magyar szőlőtermelő és fogyasztó közönség vív egyik nagy termelési águnk és kiviteli érdekünk védelmezésére azokkal az elemekkel, amelyek piszkos utakon, és a közrovására eddig izótt jövedelmétől mesterségünket akarják most már szemérmelenül tovább folytatni.

Az egyik oldalon a termelő és fogyasztó népek százeirei és milliói, a becsületnek, a tisztességnek és az igazságnak fegyverrel; a másik oldalon a meggazdagodott borhamisító bármikor és bárhol, bármint fegyverek használatára kész csapata.

A harc erős lesz, mert a nagy vagyonoknak nem tiszta célzataik elérésére hosszú kezük van. De mi bizunk az eredményben!

Bizunk benne, hogy Magyarország kormányja nem dobjja od a százezernyi szorgalmas, verejtékes munkából élő lakosságának érdekeit néhány száz csalmá martealkán, hanem kitart és halad tovább a megkezdett irányban.

Bizunk benne, hogy az összes vidéki hatóságok és bollenörző-bizottságok, amelyeknek tagja a magyar társadalom színe-java, teljesíteni fogják kötelességüket és nem engedik meg, hogy Magyarországon a borhamisítók és csalmák üljenek diadalt a szentesített törvények felett.

H í r e k

— **Képviselő-testületi ülés.** A muraszombati községi képviselőtestület f. hó 9-én délután

4 órakor a városház tanácstermében ülést tartott, melynek tárgyszorozata a következő volt: A szombathelyi kir. tanfelügyelőség 373 és 461/99. számú újabb leiratai folytán a kisdévodányi rendezése.

— Trachoma betegnek gyógykezelésére felvett bér-szobák mikénti rendezése. — Az 1897. évi XXXIII. t. cz. végrehajtása tárgyában kiadott 3300/98. számú magyar igazságügyminiszteri rendelet 2. és 3. §-a értelmében az esküd bírói jogait lajstromokat összeállító összeíró bizottságban egy tagnak megválasztása 3 tagú bizottság megalakítása. — Az övodagyűlés, melynek egy látszik se vége, so hossa újra szövegve került. Az állam, mely a közönség eddigi áldozatkészségével megelégedve nincs, vagy 1400 frtnyi összeget kér a községtől s ennek fejében az ujjanon építendő állami övoda tervezetét maga az állam küldi meg. — Mindazonáltal a közönség a kir. tanfelügyelőség leirataira újabb határozatot nem hozott; fentartja a multkori gyűlésen hozott határozatát s annak indokait. A trachoma gyógyítása körül fennmaradt költségeket a község elegezi s a felektől utólag behajtja. A harmadik tárgya a napirendről levetett.

— **Köszönetnyilvánítás.** A vaspolyoni önk. tüzoltó-egylet f. é. január hó 29-én tartott táncmulatsága alkalmával befolyt 43 frt 40 kr. Felülizettek: Csaplovits Ferenc (Battányd) 1 frt 80 kr., Skrabán Iván (Mártonhely) 1 frt, Andraszék József (Tótszerdahely, Zalam) 1 frt, Stern Zsigmond (Battányd), Pavlits István (Battányd), Benkó Iván (Faldud) 50—50 kr., Stern Gyula (Battányd), Cipzöth János (Battányd), Benkó János (Vasváros), Skriček Miklós (Léhomér) 30—30 kr., Neumann Adolf (Muraszombat), Kúhár István (Battányd), Roth Lipót (Halmosfő), Pammer Géza (Battányd) 20—20 kr., Péntek Mihályné (Vaspolyony), Cipzöth István (Vaspolyony) Flisvár István (Halmosfő), Zorkó János (Rónafő), Peredosa István (Halmosfő), Czeczec István (Halmosfő), Domján István (Vasváros) 10—10 kr., Battányd önk. tüzoltó-egylet 90 krt. Fogadják a nemes szívű adakozók egytelükne nevében legálhásábnk köszönetet. Kenezovich Ferenc, főparancsnok.

— **Halálozás.** Koblitz Elek, volt szentgotthárdi taktarékszántári segédnyelvő m. hó 29-én szívviszálhás következtében hirtelen meghalt.

— **Országos vásárunk.** A f. hó 6-án tartott országos vásárunk a leggyöngyösből egyike volt, mint részint az azon napon uralkodó zord időjárásnak, részint a nép szörnyen mostoha és rozsz anyagi helyzetének lehet és kell betudni. Az árucikkek bár nevetésig potom arán kiáltnak oket a járó-kellőknek, mégis alig-alig keltek el. A marhavására is csak 392 darabot hajtottak fel s abból alig 65-öt adtak el.

— **Meghívó.** A Muraszombati gazdasági főügyelet* választmánya f. év február hó 16-ikán csütörtökön az egylet írókájában ülést tart, melyre a választmányi tag urakát tisztelettel meghívjuk. Tárgy: 1. Titkári jelentés a folyó ügyekről 2. A második fajsloka felállítás ügyében kiküldött bizottság jelentése. 3. A szünyvizoltó-bizottság jelentése. 4. Az 1899. évi közgyűlés iójeje s tárgyszorozatának megállapítása. 6. Indítványok. Muraszombat, 1899. febr. 8. Battányd Zsigmond, elnök. Takács R. István, titkár.

ezen engedtelensége megvett modora szigorúan bünhődjék.

Tessék elhinni, hogy ezeket szónokunk oly ékesen s meghatóan adta elő, hogy könnyeket sájtolt szemekből. Dehát a szánakodás-bánakodásnak is vége lett részünkről, midőn a komoly karakterrel soha sem bíró Carneval felkel pompásan díszített trónjáról, cipzöjből előhuzta bolond sípkáját, ezt fejére illesztette s felett a dikcióra. Így szólt:

— **Barátaim, úgy tapasztalom, Önök szeretnének nekem adózni, szeretnének jó bor, cigányt s szép lány mellett mulatoztatni. Midőn részvéteket mélyen köszönöm, egyttal kijelentem, hogy megkegyelmeztem most az egyszer a büös embereknek. S hogy feleledjen a régi tűz, régi kedv, már odahatoltam, hogy egy prognosztikát mulatságról adhatok hirt. Vegyék kérem tudomásul, hogy a legközelebbi szombatban a helybeli tüzoltóság bált rendez. Remélem, megjelennek s követjük az öreg szokást s ifju gyakorlatot.**

Tehát mégis lesz valami. Nekünk hamarjában minden más kipottantat fejünkől, szívünkől, (még ideánk is, mert közöttünk mindenki volt úgy az ifju, mint agg legényeknek.) csak az öröm nem. Ez tombolni, dálni kezdett bennünk. Látna ezt a pompás hangulatot Carneval, nyomban elvezettet

bennünket mulató termébe, ahol a továbbiakról s többitől gondoskodva volt. Bizony mi egy akó halálpi borral alaposan megmostuk torkainkat, hol már egy ujjnyi penész díszelget. De az asztalnak, padlónak is kijutott ám belőle, kivált mikor szónokl elnökünk indítványára a „vadász-szívajt” jät-szóltak.

Másnap aztán híreszteltük mindenfelé: itt a sporadikus mulatság, az első feske Igen, sporadikus mondom, mert valósággal ritkaság számba megy egy jól s szépen rendezett, anyagilag s erkölcsileg sikerült vigalom. De egy tapasztaltunk, a részvétlenség igen befeleskelte magát az emberi szivekbe. Szinte megmagyarázhatatlan tünény volt ez nekünk. Mindaddig általános volt a panasz, miért a veszteglő telenség, miért a hanyang nem-törődömség, miért a „kin a bárány, benn a farkasok” játek. E panasz mögött pedig azon óhaj lapangott, rendeztessek olyas valamit, mi szótárainkban „táncvigalom, mulatság, bál” néven szerepel. Hányta — vetette a kérdést minden beszélő gépezet. Egyesek úgy vélekedtek, hogy rajta, ki kell elégteleni bakfis szívek kívánságait, fellegvárakat építő elmék álmait, káprázatot színben ragyogó szivárványt leső szemeket. Mások határozottan azon állítás mellett kardoskodtak, hogy szórakoztató örök kereséshöz kár minden lépését, mert a társada-

lom rétegeiben felállított válaszfalak ledöntése úgy szölván lehetetlen, legalább é idő szerint nemcsak a valóság, de a látszat is a mellett szól. Találkozhat, kik sutyba téve az előtételeket, a nem épen kecsgető jeleket kikerülve szerencsésen, meghödláltak az ugynevezett farsangi törvényeknek, melyek a munka, nyugalom s szórakozás közötti logikai kapcsolatot követik. Kell, hogy az ember így gondolkodjék: a szorgos dologban elfáradt test pihenőre száll, hogy erejében, idegzetében megújhódva örvendhesen, vigadhasson az arany középuton.

És ez utóbbiak nem tágitottak. Középes adományok birtokosai ügyüket pártolták, magukévá tették. Feszletlenül láttuk már kájukhoz s egy kellemes estét szerettek az érdeklődőknek...

Ez azon esemény, melyből sokat lehet tanulni, melyet jellegetül fogva világgal vagy legalább is városi történetnek lehet nevezni, mégis azon külömb-séggel, hogy míg a világban sokan vesznek részt az események okozásában, itt a mulatságon kevesen, de kedvesen és pompásan voltak hangolva.

Kérem, ez igaz történetet s Haláp lakóssai bizony-ságot tesznek róla.

— **Halálozás.** Török Kálmán bagonyai körjegyző és nejét Csaplovits Idát sulyos csapás érte, szemefényük a két éves kis Ilka leányuk 8 napi kínos szenvedés után f. hó 9-én tüdőhurutban elhalt. Fájdalmukat enyhítse az Isten végtében való meggyőzés!

— **Polgári kör Domonkosfán.** M. év szept. 4-én polgári olvasókör alakult Domonkosfán. Az alakuló gyűlésen 20-an voltak jelen. A kör ma 30 tagot számlál. Tisztségviselői kara a következőképen alakult meg: elnök: Gaál Lajos ev. tanító, al-elnök: Szép Mihály. Főjegyző: Graf Lajosné, aljegyző: Adnics Lajos, pénztáros: Graf Lajos, könyvtáros: Császár József. Választmányi tagok: Sekk György, Nagy Dániel, Szép Lajos, Oswald Gyula és Szép Dániel. Az olvasókör eddig két napilapot, egy szep-rodalmi lapot, egy élelaptop és két hetilapot járat. A kör helyisége Graf Lajos Domonkosfai vendéglőnél van, aki egyik magánosztályát ingyen engedte át a körnek. A „Domonkosfai polgári olvasókör” célja az alapszabályok értelmében: a társas élet és magyar szellemű közművelődés előmozdítása, a felebarát szeretet ápolása, az eszmék fejlesztése, melyet hírlapok járattása és olvasása, egy községi kölcsönkönyvtár megállapítása, társas összejövetelek, estélyek, tudományos és szépirodalmi felolvasások tartása által igyekezik előmozdítani. A kör alapszabályai a helygymnázium jóváhagyási záradékával ellátva most érkeztek vissza.

— **Állami tanítók küldöttsége Wallacsnál.** Az a válasz, melyet Wallacsnai miniszter az állami tanítók országos egyesületének memorandumára adott, igen jó hatást tett az állami tanítókra. Tegnap egy 300 tagú küldöttség járt a miniszternél, megköszönni a jóindulatát. A küldöttség az egyesület elnöke, Kozma László vezette s a miniszter azt, tekintettel a küldöttség tagjainak nagy száma, külön kihallgatáson, igen szívesen fogadta.

— **Az emberi kör legvégűs határáig** értette az Isten mármarosmezei Budafalván Marinka Stefán nevű jó módú paraszt gazdát. Elszelét 40 évet felment a hegyre savó kurára s mostanáig élt, azaz 115 esztendő koráig.

— **A körmenend-németújvári h. é. vasut** építési munkálatai serényen folynak és főleg az enyhé téli időjárás alatt annyira előre haladtak, hogy ezen 26 méter vasut f. évi június havában rendelkezésükre átadják.

— **A vasmegyéi jégkörösulat** részére a napokban küldötte le a Földhivatalozat az 1500 fnt segélyt, melyet a dunántúli országos képviselők állandó bizottsága számukra megállapított.

— **25 év múltán** . . . Azon tényezők között, melyek nagy mértékben hozzájárulnak a hazai mezőgazdaság és kertészet haladásához, az első között látjuk a Mauthner Ólóni magkereskedő céget, mely az idén ünnepli fennállásának 25 éves jubileumát. E czég működését mindenütt elismerés és méltánylás kísérte és hogy többet ne említsünk, a czég tulajdonosát a Ferencz József-rend és az orosz Szt.-Anna-rend lovagkeresztjével és a bolgár nemzeti rend tiszti-keresztjével tüntették ki. Ezenkívül a Mauthner czég és kir. udvari szállító és évek óta szállítja O felseje kastélyai és birtokai magzakségletét az egész osztr. magyar, monarchiában, továbbá több királyi, fejedelmi, főhercegi és hercegi udvarnak is szállítja. A Mauthner-féle magvak különösen 27-szer lettek bel- és külföldi kiállításokon első díjakat kitüntetve. A jubileumi főárjegyzéke — melyet a czég kiváratva ingyen és bérmentve küld, — valódi remekmű, egy kitünő növénytermelési utmutató, nemcsak a benne előforduló számtalan tenyésztési utasítások, hanem a megragadóan szép növényfényképek miatt is. Legjellemzőbb, hogy a főárjegyzék nem a rendelő rovására ilyen fényes, mert a magárak, tekintve az ismert kitünőségét és feltétlen megbízhatóságát, sokkal előbbiak, mint bármely másik magyar vagy külföldi cégé, hanem a Mauthner czég reing-te forgalmában leli magyarázatát és elég érdekes megtudni, hogy említett árjegyzék költsége az összes rendelésekre megosztva, egy rendelésre nem egészen 1/4 kr. esik.

— **Tizenhárom hónap egy évben** — A párisi kiállítás alkalmából tartandó kongresszusok közt érdekességre nem utolsó lesz az, melynek célja a naplár reformálása. A mozgalom szervezői azt tervezik, hogy ezental az esztendő 13 hónapból álljon. Ezek közül 12 hónapnak 28 napja lenne, a 13-ik hónap közönséges években 29 napból, a szökőévekben pedig 30 napból állna. Igy egy hónapra tehát teljes teljes négy hét esnek, sem több, sem kevesebb, a minek az lenne a következménye, hogy a mely napon kezdődnek az év, azon a napon lenne minden hónap eleje, 8-ika, 15-ike és 22-ike is és így tovább a hónapok egyes napjai a hétnek mindig ugyanarra a napjára esnének.

— **Ötödés tanítók korpólék.** A vármegyé alispánja a járási szolgabírósgok utján felhívta az államlag segélyezett községi iskolák előjáróságait, hogy amennyiben az eszedékkéssé vált tanítók korpólék fedezésére államsegélyt ez ideig nem folyanoztak volna, vagy iránti kérelmüket meg-

újítam óhajtják, azt a 210/1898. sz. a. hozott köz-igazgatási bizottsági határozatban körülírt okmányokkal felszerelt folyamodványával legkésőbb f. évi február 15-ig kérelmezze. Megjegyeztetik, hogy a korpólék fedezését iránt való államsegélyért az iskola rendes tanói költségvetésétől különállan kell folyamodni. Ezek a folyamodások azon néptanítók korpóléokra szólnak, melyek az 1898. okt. 1-től érvényesítendő igényre vonatkoznak. A megjelölt határidő elmulasztásával beérkező kérvények alapján az államsegélyt, még ha a korpólék-igény a m. évi okt. 1-től válik is eszedékkéssé, csupán f. évi január 1-től kezdőőlőleg engedélyezheti a miniszter. A mulasztás következménye természetesen az lesz, hogy a m. év egyes hónapjaira járó korpólék összegét az egyes iskolafenntartók lesznek kénytelenek tanítóik részére kiszolgáltatni. E rendelkezés a községi iskolai tanítók tekintetéből is irányadó. A kérvények felszerelésére a legnagyobb gondot kell fordítani, hogy alaki hiányok ne szolgáljanak a végleges elintézés akadályává.

— **Czegbejegyzés.** A „Muraszombati Mezőgazdasági Bank Részvénytársaság” czégét és alapszabályait a szombathelyi kir. törvénzék 1010/1899. sz. végzésével 1899. jan. 28-án a kereskedelmi társas czégnek jegyzékébe bejegyezte.

— **Tüzlőtöl mulatság.** A muraszombati önk. tüzlőtöl-egylet, hét évi szünetelés után, folyó hó 5-én rendezett táncmulatságot. A mulatság igen kedélyes volt s jól sikerült. Csak hogy az előbbi tüzlőtöltség által rendezett mulatságukhoz képest, még Kis Miskának sem illet be. A háztulajdonosok távollétükkel tündököltek, valószínűleg sokallták a költséget, hogy *hét év* után egy-egy koronával hozzájárult volna a tüzlőtölseg segély alapjának a gyarapításához. Különös díszletet érdemelnek a vidéki tüzlőtölök is, kik oly számmal jelentek meg, hogy se merre sem tudtuk őket elhelyezni Keresztruy Kálmán mártónhelyről az az egyedüli tüzlőtöl a vidékről. Igen szép, majd a viszont szolgálata kedves bajtársak! szerk.

CSARNOK.

„Szegény tatár.”

Ira: Sigma.

A házban, melynek legrágóbb butordarabja az a bájos nő vala, minden házi rossz megvolt. Az aranyos feleség sötétes újszajkával szeretett férfiaknak tükröt mutatni, velük eyelegni s férjéről megfedelkezve csapodárkokkal mulatoztatni. Ilyen volt hűség.

Kardos nyelvélve néha úgy tele kópókódte férje arcát, hogy azon száraz hely nem maradt. Ha szándékai sikertelenek maradtak, mint villám sujtott a férjra vagy mint fergeteg elsőörpote, mert hát nagy erőteljes tettel áldotta meg a Teremtő s vele szemben a gyengéd alkatu férfi, bár ereiben férfi erő bízogott, semmire sem mehetett. Mindig hadi lábón állott mameluk férjével. Ez a háborúsok, a mint kelve, szélesely felhangolta, nagyon különböző színeket öltött. Ilyen volt modora, jelleme.

S miért nem hagyta már faképnél Sanjuru: Mert szép, átkozottul csinos volt. Egész lénye igéző, testtartása klasszikus szabályos volt. Bájainak a világon férfi ellenállani nem tudott. Hőfőhérvállára omló haja mint az arany tündöklett. A tündérország minden bábája fonta őt körül úgy, hogy ha az olympusi istenek minden erejét, ellenállási képességét egyesíthette volna az a férfi, kire ő hálóját kivetette, akkor sem tudott volna tőle szabadulni. Közönséges férfi is égi lakós volt mellette.

Sanjuru s mindig úgy állt előtte, mint borjú az új kapu előtt, pedig perceként látta; hogy a bilincses vert rab, bár mindene szabad volt. Egy alkalommal úgy elphálta a férjét, hogy szegény alig bírta emelni tagjait, alig tudott az ágyig elvászorogni. Két hétig nem mehetett le a pincebe.

Torka pedig már egészen megpenészedett s ő ezt a penészt semmivel nem moshatta le. Megjegyezendő, ez idő alatt egyetlen kiséntől egy csepp bort sem kapott. Ennivalót csak éven annyit küldött be eszéleivel, hogy éhen nem halt. O maga feléje sem nézett, hanem az uri vendégekkel enyelgett s kedves ifjúságát közöttük rohamosan hervasztotta.

A sajnálatra méltó Sanjuru betegsége alatt kijózanodott. Hisz nem cifra báb ő felesége kezében, nem is rabja már az ilyen szépségnek, az ilyen vadállatias geniussnak. S midőn felkelt s először meglátta, csak annyit mondott:

— Bár lennél az ördög körmeinek martalékává, hogy így tőled, a világ legkegyetlenebb inquisitorától megszabadulnék!

Persze, áldatlan megleckéztetés volt következménye S a kigyó ilyenkor ugyancsak jól tudott piszogni.

* * *

Történt, hogy ez időben véres karddal járt hegyeken-völgyeken a király hírnöke, jelezve a kö-

zelző vést, mely hazánkra nehezedik. A vést mindig komolyabb és komolyabb lett. A történeti feljegyzésekből tudjuk, hogy a mongolhad pusztítva akart jutni a világ végéig. Utjukba sokat szenvedtet hazánk is beleesett. A szétzilálva portyázó társak hazánkól egy romteremt, és hullatengert csináltak. Pokoli követő gépeikkel leronták a városokat s a mi hűzég bírmerre volt, azt az olcsó emberélet holttestévé tették be. Vér és láng volt általunk és felettünk.

Csak a kevés hely került ki ádáz kezük rettetéses művel, bár portyázgatta egy-egy vad tatár ide is eljutott, de miként mindenütt, itt is bár mint individuum vad dühvel tombolt, szörnyetegként dult.

Egy kutyaféjű pogány mongol Sanjuru vétesi vadonjába is eltévedt. Nem magányosan járt, kised csapatját az erdő szelén hagyta. O maga csak kékmedni ment az erdő sűrjébe.

Távolról pillantotta meg már a magasan álló erősebb lakoskát. Jó prédvál, zsákmánnyal, kincsel kecsegette magát s bár székségeleten volt, mégis közé ebb indult a vár felé, hogy előbb mindent jól megzemleljen.

S a mint feldagadt kebellet, győzelmi mámorral közelebb jön, lángoló leve, mely kalandrál-kalandra kíséré, hirtelen mecsapant, inkább más mederbe csapott át. Meglátta az asszonyt, kinek szefoglaló hatalmát meg nem győzhette, ki feloldá szívében kegyetlenségét nek havát. Nem állított többé vérszín drágakövére Sanjuru: az asszonyt kéré, a királyi bíbot, kibén felderült ébresztő hajnala s imigyen szólja Sanjuruhoz:

— „A romboló és gyilkos kéz győz felett, ha nem hajolsz szavamra. Add nekem élt napját, had megedjem sugárnál s gyönyörködjem szép szemében s ellenállhatlan bájában.” — Sanjuru nem habozik, rimánkodásra nem hallgat, átadja az asszonyt. S a tatár sebes lován szaladva rohan tovább s göröcsöven ragadja áldozatát, sokkal erősebben, mint sas martaleték.

Péter meg csak arra néz, merre a szél szalad s bámulva furcsán felsóhajt: „Oh, te szegény tatár!”

(Vége.)

Irodalom.

— **A Képes Levelező-Lap.** Ily czím alatt jelenik meg f. év márczius elsejével egy halv folyóirat, melylyel a mindjobban terjedő levelező lap gyűjtési sport kedvelőinek egy rég óhajtott kívánása teljesül. — Hazánkban még nincs a gyűjtőknek szaklapja, mely előmozdíthatná az egymászközt érintkezést. — A „Képes Levelező-Lap” célja a gyűjtőket egymáshoz közelebb hozni, a cseresvonyt elősegíteni, az újonnan megjelent levelező-lapokat felsorolni, s a gyűjtőknek mindenben segédkezni. A lap számit, mely a teljes programot közli, a kiadhatóval, hova a lap szellemi részére vonatkozó közlemények is intéződnék. Klóknér Péter udvari könyvkereskedése Székesfehérvárról bárkinek ingyén megküldi, a ki azt egy képes levelező-lapra kéri. — A lap előfizetési ára 1899. évre 1 forint, a „Székesfehérvár és Vidéke” polttikai Hirlap kiadó-hivatalában

Hirdetések.

4108/98. tkv.

Pótlendemény.

A muraszombati kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság közhírre teszi, miszerint a kishirtokos országos földhivatalintézet végrehajtának Stíván Jánosné szül. Pintarics Zsuzsa bodóhegyi lakos végrehajtást szenvedett elleni 33 frt 56 kr. s jár. iránti végrehajtási ügyében 3633/98. sz. alatt kibocsátott árvérségi hirdetésben a bodóhegyi 87. sz. tkjvben \ddagger 621. hrsz. alatt felvett Stíván Jánosné szül. Pintarics Zsuzsa tulajdonát képező birtokra 200 frtban. — a 88. sz. tkjv. \ddagger 624 és 625. hrsz. alatt felvett s ugyanannak tulajdonát képező birtokra, valamint az ezen tkjvből a 235. sz. tkjvbe a „Bodóhegyi evangélikus felekezeti iskola” javára átjegyzett \ddagger 658. hrsz. birtokra 400 frt kiküldött árban Bodóhegy községi bírú házhoz

1899. évi február ho 21-ik napjának

délelőtti 10 órájára kitűzött árvérségi az 1881. LX. t. cz. 167. §-a alapján Benkó Iván végrehajtató érdekében és 200 frt tőke követelés s járulékaik kielégítésé végett megtartani fog.

Kelt Muraszombatan a kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóságnál, 1899. évi decz. hó 12-én

Saár y József
kir. járásbíró.

Legnagyobb választék!

A közelgő időnyre bátorkodunk a nagyérdemű közönségnek becses figyelmébe hozni, hogy nagy bevásárlások által azon kellemes helyzetben vagyunk

bámulatos olcsó áron

első rendű stíriai vasat oroszán jeggyel, *első rendű stíriai* tengelyeket, *első rendű stíriai* fekete-, ónozott- és horgony-lemezeket, *első rendű stíriai* ekevas és ekekormányokat, *első rendű stíriai* sodrony és sodronyszegeket, *első rendű szabadalmazott patkószegeket* egymint:

kapákat, ásó- és lapátokat, fejsze- és serpenyőárut

szép és hibátlan kivitelben adni.

Továbbá ajánljuk nagy raktárunkat

Traverznik és avult vasuti sinekből

építkezéshez minden hosszu és magasságban, valódi

Judendorfi Portland és Román cementet,

mely mindig legjobb és friss minőségben kapható.

Vasalásokat, bel- és külföldi szerszámokat

ülő- és fürdő-kádat horgony lemezből, vasbutorokat, varró- és mezőgazdasági gépeket, minden fajta **takaréktűzhelyeket és konyhaberendezéseket.**

Főraktár a legjobb és legkiadósabb valódi

Wiesi fénydarab morvai kovácsszénből, és Coaksból

nagyban és kicsinyben.

Szives pártfogásért kérve, maradtunk mély tisztelettel

URAY TESTVÉREK EZELŐTT **THURMANN M.**

vas- és fűszerkereskedés a „VASUDYARHOZ“

REGEDE.

Legnagyobb választék!